

SHRI SHIVAJI ARTS, COMMERCE AND SCIENCE COLLEGE, MOTALA

(NAAC Re-accredited with C Grade with CGPA 1.86)

ISO 9001: 2015 Certified College

3rd Cycle Assessment & Accreditation by NAAC

CRITERION – VII INSTITUTIONAL VALUES AND BEST PRACTICES

QlM - 7.1.3

Report on Environmental Promotional activities conducted beyond the campus with geo tagged photographs with caption and date

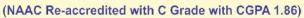
INDEX

Sr. No.	Content	Page No.
1	Declaration	1
2	Palas Tree Conservation (Butea monosperma) Campaign	2
3	Tree Plantation Program at Kharbadi	7
4	Tree Plantation Drive at Didola Bk	8
5	Tree Plantation For Miyawaki Forest At Sindkhed (Praja) and Jaypur	11
7	Appreciation Letter from Paani Foundation	17
8	Tree Plantation and Seedball Preparation	18
9	Tree Plantation at Sangalad	19
10	Cleaning of the River at Sangalad	20

Shri Shivaji Education Society Amravati's

RI SHIVAJI ARTS, COMMERCE & SCIENCE COLLEGE, MOTALA, DIST. BULDHANA (M.S.)

O College Code: 317 O E-mail: ssacscm317@gmail.com O Website: www.sscmotala.ac.in O Cell No.: 9422945519 O

Shri. Harshvardhan P. Deshmukh President Shri. Shivaji Education Society, Amravati Dr. Gajanan N. Jadhao M.A., Ph.D., B.Ed. Principal

Date: 20/05/2023

Outward No. SSACSCM/.....

Declaration

This is to certify that the information, reports, true copies of the supporting documents, numerical data, etc. furnished in this file have been verified by the IQAC and the Head of the Institution. The data is found correct.

Hence the certificate.

IQAC CO-ORDINATOR
Shri Shivaji Arts, Commerce
and Science College, Motala

Principal
Shri Shivaji Arts, Commerce
& Science College Motals.
Distr.Buktana

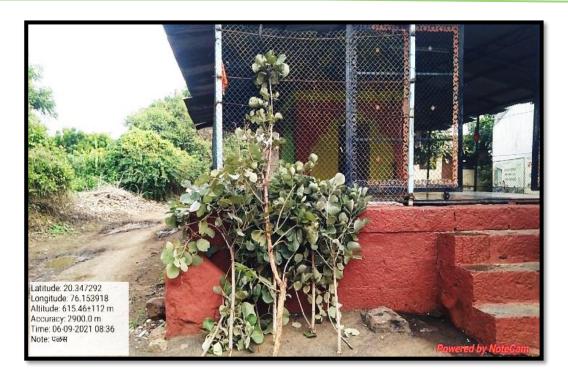
Report on Environmental Promotional activities conducted beyond the campus with geotagged photographs with captions and dates.

1) Palas Tree Conservation (Butea monosperma) Campaign:

Department of Botany in collaboration with the Nature Club conducted a campaign against the cutting of palas trees on the occasion of the "Pola" festival at village Waghapur for the last two years. Tree cutting is a practice done from ancient times. Our college conducted a campaign against it for the last three years and aware people of this bad practice. After the campaign tree cutting reduces by about 90-95% by creating awareness against this Malpractice. The Coordinator of this campaign was Dr. P.A. Theng and organizing secretory Prof. S. s. Sakhare.

Campaign against Palas tree cutting at village Waghapur on 05/09/2021

Large Branches Offer to God Hanuman on Dated 06/09/2021

Wastage of large branches offer to god Hanuman on dated 08/09/2021

वेळ प्रथा बदलण्याची, पळस वृक्ष संवर्धनाची

लो, डाल डाल से उठी लपट! लो डाल डाल फुले पलाश। यह है बसंत की आग, लगा दे आग, जिसे छू ले पलाश।। लग गयी आग : बन में पलाश, नभ में पलाश, भू पर पलाश। लो, चली फाग; हो गयी हवा भी रंगभरी छू कर पलाश ।।

यामध्ये कविवर्य नरेंद्र शर्मा यांनी अगदी समर्पक वर्णन केले आहे. गावकरी मंडळी आपण पिढ्यान् पिढ्या पासून पोळा सण साजरा करतो. पोळ्याच्या दिवशी सकाळी मेढ व मूळ आणण्याची प्रथा आपल्याकडे प्रचलित आहे. एक मेढ मंदिरावर वाहतो व दसरी मेढ घरी घेऊन येतो. ही प्रथा बहुदा आपल्या विदर्भांमध्ये पहावयास मिळते. प्रत्येकी दोन मेढ असा विचार केला तर फार मोठ्या प्रमाणात पळस वृक्षाची तोड आपण करत आहोत. आपण पोळ्याला मेढ/डीळ का आणतो?

पुर्वी धान काढण्यासाठी मळणी यंत्र नव्हते, त्यावेळी बैलांच्या मदतीने पिकाची मळणी केली जायची त्यासाठी मध्यभागी मेढ रोवली जायची. ती मेढ ही पोळ्याला आनलेली पळसाची असायची. आज यांत्रिक युगामध्ये मळणीची प्रक्रिया अगदी सुलभ झाली आहे. आता त्या मेड ची गरज नाही पण प्रथा चालूच आहे. दरवर्षी पळसाची वृक्षतोड सुरूच आहे.

आपण पोळ्याला मूळ का आणतो ?

मेढसोबतच पळसाचे मूळ वाहण्याची पण प्रथा पोळ्याला आहे. पळसाचे मूळ धाग्यासारखे निघतात. पूर्वी झोपडी बनवताना किंवा बांघतांना या मुळीचा उपयोग होत असे. आता नायलॉन, रेशीम यासारखे पर्याय उपलब्ध झाल्यामुळे आता मुळीचा उपयोग केला जात नाही. वेळ आहे प्रथा बदलण्याची जेणेकरून आपण निसर्ग संवर्धन करण्यात आपले योगदान देऊ शकू. भारतीय संस्कृतीमध्ये प्राणी, पक्षी वृक्ष यांच्याप्रती कृतज्ञता व्यक्त केली जाते. म्हणून प्रथा बंद न करता प्रथेचे स्वरूप बदलून मेढ च्या जागी त्या वृक्षाचे पूजन आपण करू शकतो.

पळसाचे शास्त्रीय नाव ब्युटिया मोनोस्पर्मा (कुल-लेग्युमिनोशी, उपकुल-पॅपिलिऑनेशी) व सामान्य नांव पळस,पलाश,घक, त्रिपत्रक, याज्ञिक, किंशक, परुष, फ्लेम ऑफ फॉरेस्ट इत्यादी आहे. पळस वृक्ष आपल्याला जगामध्ये उष्ण व समशीतोष्ण कटिबंघिय प्रदेशात पहावयास मिळतो. इतिहासामध्ये प्लाशी चे युद्ध हे नाव त्या युद्धभूमी मध्ये जास्त प्रमाणात असलेल्या पळस वृक्षामुळेच पडले आहे. पळस हा आयुर्वेदिक औषधी गुणधर्म असलेला बह उपयोगी वृक्ष आहे. पळसाचे फुल हे झारखंडचे राज्यफुल आहे. पळस १२-१५ मी. उंच वाढणाऱ्या ह्या मध्यम आकारमानाच्या पानझडी वृक्षाचा प्रसार भारतात फार रुक्ष प्रदेशांखेरीज सर्वत्र आढळतो. महाराष्ट्रात तो पानझडी जंगलांत सामान्यपणे दिसतो शिवाय श्रीलंका, म्यानमार, बांग्लादेश, नेपाल, पाकिस्तान, थाईलैंड, कम्बोडिया व मलेशिया येथेही आढळतो. उघड्या गवताळ रानात त्याचे शुद्ध समूह आढळतात. पळसाच्या वंशात (ब्युटिया) एकूण तीस जाती असून त्यांपैकी भारतात फक्त तीनच आढळतात.

युक्षयर्णन : पळसाच्या खोडाचा घेर सु. १.५–१.८ मी. असतो, त्यावरची साल राखी, निळसर, करडी वा फिकट तपकिरी व धागेदार असून तिच्या लहानमोठ्या ढलच्या सोलून जातात. सालीवर पडलेल्या किंवा पाडलेल्या खाचांतून व भेगांतून लाल रस पाझरतो व सुकल्यावर त्याचा विशिष्ट गोंद बनतो. त्याला इंग्रजीत 'ब्यटिया गम' किंवा 'बेंगॉल कीनो' म्हणतात. पाने संयुक्त, एकाआड एक, उपपर्णयुक्त, मोठी, त्रिदली त्यावरून 'त्रिपत्रक' हे संस्कृत नांव व मराठीतील 'पळसाला पाने तीन' ही म्हण पडली आहे.थंडीत पाने गळतात आणि नवी पालवी एप्रिलमध्ये किंवा एप्रिल अखेर येते. पळसाची फुले मोठी, नारिंगी लाल व बिनवासाची असून फांद्यांच्या टोकास किंवा पानांच्या बगलेत सु. १५ सेंमी. लांब मंजरीवर फेब्रुवारी–मार्चमध्ये येतात. पर्णहीन फांद्यांवर अनेक भडकरंगी फुलोऱ्यामुळे 'वनाग्नि किंवा वन ज्योत' या अर्थाचे वर दिलेले 'फ्लेम ऑफ द फॉरेस्ट' हे इंग्रजी नाव सार्थ वाटते.

सामान्य उपयोग : पळसाच्या सालीच्या आतील भागापासून धागे काढतात व त्यांचा उपयोग वन्य जमाती दोराकरिता करतात, कागदनिर्मितीस व गलबतांच्या भेगा बुजविण्यास या धाग्यांचा उपयोग करतात. सुक्या फुलांपासून पिवळा रंग मिळतो. कातडी कमाविण्यास व रंगाकरिता डिंक (बेंगॉल कीनो) वापरतात. गुलाल व अबीर बनविण्यास तो उपयुक्त आहे. पळसाच्या पानांच्या पत्रावळी व द्रोण जेवणाकरिता वापरण्याची जुनी पद्धत आहे. पूर्वी धूलिवंदनाला एकमेकांच्या अंगावर टाकण्यासाठी उपयोगात येणारा रंग बनविण्यासाठी पळसाच्या फुलांचा वापर केला जात असे. आयुर्वेदिक औषधी वनस्पती म्हणूनही याचा वापर होत असे. पळसाची फुले पाण्यात टाकून स्नान केले तर त्वचारोग नाहीसा होतो, असेही आयुर्वेदात म्हटले आहे. पळसाच्या वियाचाही औषधीसाठी वापर केला जातो. अशा बहगुणी आणि त्यांच्याकडे लक्ष जाताच पाहणाऱ्याच्या डोळ्यांना भुरळ घालणारा पळस.

यावर्षी आपण प्रथा बंद न करता पळसाचे पूजन करू व फक्त पळसाचे पान आपण मारुतीला वाह् व घरी सुद्धा नेऊ. आपले निसर्ग प्रती योगदान देऊया. वृक्ष संवर्धन म्हणजे वृक्ष लागवड.

चला तर मग संकल्प करूया, पळसाचे संवर्धन करूया.

प्रा. डॉ प्रविण अजाबसिंग ठेंग

विभागप्रमुख, वनस्पतीशास्त्र विभाग

नचर क्लब व वनस्पताशास्त्र विभाग- श्री शिवाजी कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, मीताळा

Leaflets distributed to people for awareness

Response against Butea tree cutting on dated 06/09/2021

वेळ प्रथा बदलण्याची ,पळस वृक्ष संवर्ध

गावकरी मंडळी आपण पिढयान पिढया पासून पोळा सन साजरा करतो. पोळयाच्या दिवशी सकाळी 'मेढ' आणण्याची प्रथा आपल्याकडे प्रचलित आहे. एक मेढ मंदिरावर वाहतो व दुसरी मेढ घरी घेऊन येतो. प्रत्येकी दोन मेध्असा विचार केला तर फार मोठ्या प्रमाणात पळस वृक्षाची तोड आपण करत आहोत. पळस हा आयुर्वे दिक औषधी गुणधर्म असलेला बहु उपयोगी वृक्ष आहे. पळसाचे शास्त्रीय नाव ब्युटीया मोनोस्पर्मा असे आहे. त्याला वणाची धक सुद्धा संबोधतात. पळस वृक्ष आपल्याला जगामध्ये फक्त उष्ण कटिबंधिय प्रदेशात पहावयास मिळतो. इतिहासामध्ये प्लाशी चे युद्ध हे नाव त्या युद्धभूमी मध्ये जास्त प्रमाणात असलेल्या पळस

वृक्षामुळेच पडले आहे. आपण मेढ त्यावेळी बैलांच्या मदतीने पिकाची किंवा डीळ का आणतो?पुर्वी धान मळणी केली जायची त्यासाठी

काढण्यासाठी मळणी यंत्र नव्हते, मध्यभागी मेढ रोवली जायची. ती

मेढ ही पोळयाला आनलेली पळसाची असायची. आज यांत्रिक युगामध्ये मळणीची प्रक्रिया अगदी सुलभ झाली आहे. आता त्या मेड ची गरज नाही पण प्रथा चालूच आहे. दरवर्षी पळसाची वक्षतोड स्रुच आहे. वेळ आहे प्रथा बदलण्याची जेणेकरून आपण निसर्ग संवर्धन करण्यात आपले योगदान देऊ शकू. यावर्षी आपण प्रथा बंद न करता पळसाचे पान आपण मारुतीला वाहू व घरी सुद्धा नेऊ. आपले निसर्ग प्रती योगदान देऊया. वृक्ष संवर्धन म्हणजे वृक्ष लागवड. चला तर मग संकल्प करूया, पळसाचे संवर्धन करूया. प्रा.डॉ.प्रविण अजाबसिंग ठेंग विभागप्रमुख, वनस्पतीशास्त्र,श्री शिवाजी कला. वाणिज्य व विज्ञान महाविदयालय मोताळा

Newspaper cutting of creating awareness among people 18/08/2020

Newspaper cutting of creating awareness among peoples on date 18/08/2020

Action Taken Report:

Department of Botany and Nature Club conducted campaign against Palas tree cutting. Leaflet of the information about importance and need of conservation of Pals tree was prepared and printed. All these leaflets were distributed among the peoples of village Waghapur. We also aware peoples about why this malpractice started on ancient time but it not need of today. One day before "Pola" Festival published article in local newspaper to aware the peoples.

Tree Plantation Program at Kharbadi:

A tree plantation program was organized at NSS adopted village of Kharbadi on 25 March 2023. The department of NSS conducted this tree plantation drive during "Shramsanskar Shibir".

Tree plantation drive at NSS adopted village Kharbadi on dated 25/03/022

Tree plantation drive at NSS adopted village Kharbadi on dated 25/03/02

Action Taken Report: Tree plantation was organized by the Department of NSS at the adopted village Kharbadi during camp. NSS volunteers actively participate in the plantation program. Mrs Wakode (Sarpanch Kharbadi), Praful Kinge (Social Worker) and NSS Programme Officer Prof. P. R. Chate cultivated plants. Students make tree guards for all plants.

Tree plantation drive at Didola Bk:

A tree plantation drive was organized at the adopted village of Didola. Department of Botany in collaboration with the Department of NSS and Nature Club conducted this tree plantation drive. The plants grown in the nursery of the college were used for this drive. About 500 plants were planted at Didola Bk. For this plantation Drive Dr Gajanan Jadhao (Principal), Dr. Sarhikha Bhagat, Mr. Prashant Rajput (Forestry), Dr. Pravin Theng (HOD, Botany), Prof. Dada Mangate (Coordinator, NSS), Prof S. S. Sakhare (Coordinator, Nature Club) and all the staff members and students were present.

Dr. Sarika Bhagat (Executive Magistrate, Motala) planted Tree on dated 20/09/2022

Tree Plantation Drive at Adopted Village Didola BK on dated 20/09/2022

Newspaper Cutting: Tree Plantation at Didola Bk.

Students Eradicating weeds near plants at adopted village Didola BK on 20/11/2022

Action Taken Report: Tree plantation drive was organized by Department of Botany in collaboration with NSS and Nature Club. Plants grown in the Nursery under the supervision of Department of Botany was taken for the Plantation. Students and NSS volunteers actively participate in plantation drive. They cultivated about 500 plants at adopted village Didola Bk. of Tahsil Motala. Studet visited the plantation area to eradicate weeds.

Appreciation Letter From Grampanchayat Didola Bk.

ग्रामपंचायत कार्यालय - डिडोळा बु।।

पंचायत समिती मोताळा जि.बुलडाणा

श्री.संतोष काशिराम भोपळे सरपंच मो.नं.9922178851

श्री.अर्जुन मधुकर बाघ उपसरपंच मो.नं.9785129680 श्री.विलीप लांजुळकर सचिव मो.नं.9423447043

जा.क.

दिनांक :23 / 09 /२० ८ ८

Appreciation Letter

Respected Principal, Shri Shivaji Arts, Commerce and Science College, Motala, our Department of Botany in collaboration with the Department of National Service Scheme organize tree plantation at Didola Bk on Tuesday, 20/09/2022. Our teacher and students actively participated in planting 500 indigenous trees and contribute to tree plantation.

We are thankful for our college work in the contribution to environmental conservation!

सरपंच स्राम पंचायत **डिडोळा बु**

Tree Plantation For Miyawaki Forest Sindkhed (Praja) and Jaipur:

Paani Foundation takes the initiative to develop the Miyawaki forest at Sindkhed (Praja) and Jaipur. Under this initiative, tree plantation drive was organised by Paani Foundation in collaboration with SayTrees Banglore for the construction of Miyawaki Forest. Our Shri Shivaji Arts, Commerce, and Science College Motala is conscious about the environment so they actively participate in environment promotional activities. All the team of our college under the guidance of Principal Dr Gajanan Jadhao participate in plantation drive.

Tree plantation program for Miyawaki Forest at Sindkhed (Praja) on 16 November 2022

Students Participated in Tree Plantation on 16 November 2022

Students distributed plants by making chains and planting trees on 16 November 2022

Tree plantation program for Miyawaki Forest at Jaipur (Motala) on 22 Nov. 2022

Tree plantation program for Miyawaki Forest at Jaipur (Motala) on 22 Nov. 2022

NSS Volunteers Participate in Tree Plantation at Jaipur on 22 Nov. 2022

Action Taken Report: In response to the appeal of Paani Foundation, our students and staff rises helping hand for the construction of Miyawaki Forest at Sindkhed (Praja) and Jaipur. Students and staff first help to distributed the plants in marked places created by volunteers of Paani Foundation and SayTrees. After distribution, we start the cultivation by making pits and cultivated about 9000 plants in respective villages.

Leaflet of Miyawaki Forest "Mhashramadan"

Tree plantation program for Miyawaki Forest at Sindkhed (Praja) on 16 Nov. 2022

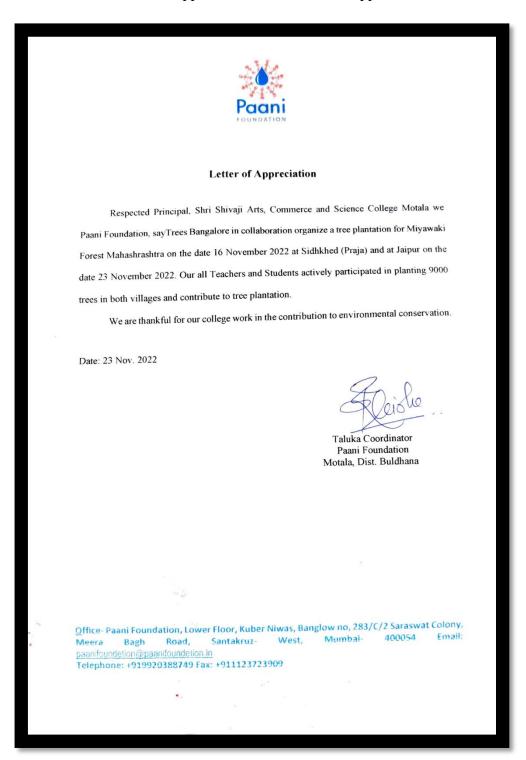
Miyawaki at the time of cultivation

Miyawaki Forest Six Month of Cultivation (After)

PAANI Foundation:

Paani Foundation is a nonprofit, nongovernment organization that is active in the area of drought prevention and watershed management in the state of Maharashtra, India. The organization was founded by Actor Amir Khan and his wife Kiran Rao. Our college contributes to the construction of Miyawaki Forest at Sindkhed (Praja) and Jaipur (Kothali) Tahsil Motala. For this work, Paani Foundation appreciates it and issues an appreciation letter.

Appreciation Letter from Paani Foundation

Tree Plantation and Seedball Preparation:

Tree plantation was organized by the Department of NSS and NCC on the occasion of World Environment Day on dated 5 June 2020. Due to the Corona Pandemic students planted trees at his home.

An online seed ball preparation workshop was organized by the Biological Society. Students prepare seed balls and throw nearby areas. Mr. Shubham Jaiswal prepares the highest 501 seed ball.

Photographs:

Students Planted trees at home and in the nearby area on 5 June 2020

Newspaper Cuttings:

Action taken report: Due to effect of Corona Pandemic students celebrated World Environment Day at his home by tree plantation. Students collected material required for seed ball preparation and makes seed ball. Prepared seed ball distributed in nearby area.

Tree Plantation at Sangalad:

Tree plantation was conducted by the Department of NSS at Sangalad during "Shram Sanskar Shibir" on dated 27 February 2023. Tree plantation takes place at Z.P. School, Sanglad. For this programme Dr Ingle (Civil Hospital Motala), Mr. Lahase, Mr. Mahale. Dr. P. A. Theng, Prof. Dhage, Prof. Dada Mangate (NSS Coordinator), Dr. Chitra More and Prof. Amrutkar was present.

Tree Plantation Plantation at Sanglad on 27 February 2023

Action Taken Report: Department of NSS organized tree plantation at Sanglad during "Vishesh Shramsanskar Shibir (S Camp)". NSS volunteers collected plants from college Nursery and makes pits at Z. P. School Sanglad. Plantation of Jambhul (Syzygium) takes place by the hands of chief guest of function. Volunteers apply tree guard to all plants.

Cleaning of River at Sangalad:

"Vishash Shramsanskar Shibir" organized by department of Nation Service Scheme (NSS) Shri Shivaji Arts, Commerce and Science College Motala. In this camp they organized Brainstorming session as well as Donation of lebour session. Under this both the session conducted many programmes under the guidance of NSS Coordinator Prof. Dada Mangate and Womens Program Officer Dr. Chotra More. Cleaning of the river was conducted by the Department of NSS at Sangalad during "Vishash Shramsanskar Shibir" at Sangalad on dated 1 March 2023. Students collected plastic and waste material from the river and contribute to the conservation of the river.

Cleaning of the river at Sangalad on 01 March 2023

Action Taken Report:

Cleanliness drive was organized by NSS volunteers at river of Sanglad. Volunteers actively participated and collected waste material keep it away from the river. Volunteers take a basket, Shovel and Spade to collect waste material. Collected material specially having plastic wrappers and clothes. The collected waste material disposal away from the river. This activity helps to conserve the river letter.

IQAC CO-ORDINATOR
Shri Shivaji Arts, Commerce
and Science College, Motala

Principal
Shri Shivaji Arts, Commerce
& Science College,
Motala Dist-Buldana